

EL NEN ENFRONT LES PANTALLES. LA MIRADA DELS PARES I ELS PROFESSIONALS

NÚRIA TOMÀS

Sinopsi

Tractarem el tema del canvi que ha suposat l'arribada de les tecnologies tant a nivell individual com col·lectiu. Com poden influir en la manera d'aprendre, vincular-se i comunicar-se de l'infant.

També reflexionarem sobre la mirada dels pares, nascuts en molts casos a l'era preinternet, i trobant-se davant el repte de la criança quan, a vegades, els fills tenen més coneixements de les xarxes que ells mateixos.

Pels professionals també suposa un canvi, tant la història clínica com les psicoteràpies no poden quedar al marge de les noves tecnologies.

DIAPÒ 1,2

En les últimes dècades l'expansió ràpida i l'accés massiu a les Noves Tecnologies ha comportat una transformació cultural i ha introduït canvis importants.

Aquests canvis arriben a tants extractes personals i socials, són tants i van tant ràpid que costa veure de quina manera ens han influït i també costa imaginar com seran els propers anys. Necessitem temps i tenir la ment oberta per no caure en estereotips.

Ens preguntem si els nous sistemes de comunicació ens han canviat a les persones i què ha canviat en la nostra manera de relacionar-nos.

És cert que amb el boom de la informàtica personal, els medis de comunicació han canviat vertiginosament i malgrat no saber si ens han canviat a nosaltres, sí que és evident que han canviat els nostres hàbits.

Royo, R. Pantalles: el malestar a la cultura de la imatge "Reformatar la ment" (2011) IX Debats de la SEP

Encara no tenim la distància temporal suficient per valorar com ens poden influenciar les noves formes de comunicació.

Els avenços van tant ràpid que articles i estudis de no fa masses anys ja queden desfasats.

DIAPO 3

La mirada dels pares

- Com i quan s'ha de posar a l'infant en contacte amb les tecnologies?
- Ajudem al desenvolupament adequat del nen petit? (si l'ajudem a separar-se , a assentar unes bases relacionals per després poder incorporar les tecnologies) Ajudem a que aprengui a esperar? (ja que parlar de tecnologies es parlar d'immediatesa)
- Quan seria adequat donar un mòbil als fills?
- Ha canviat la manera de jugar dels nostres infants?
- La preocupació dels pares pels videojocs
- Les tecnologies milloren l'aprenentatge del nen?

La mirada dels professionals

Conclusions

Bibliografia

MÉS ENLLÀ DEL CEL O L'INFERN A LES PANTALLES

Al llarg de la història, cada nova adquisició tecnològica ha despertat suspicàcies. L'home ha tingut molta por davant el que és nou.

Per exemple:

Sòcrates, en el diàleg platònic Fedre, medita sobre els perills de l'escriptura, que considera inferior a l'intercanvi oral.

Uns 2000 anys després, a Fuenteovejuna, Leonelo i Barrildo, dos personatges de Lope de Vega, discuteixen sobre la utilitat de la impremta.

Quan apareix la radio (1924 radio Barcelona), preocupa com afectarà a la premsa escrita. Amb el naixement de la TV, preocupa com afectarà a la radio. Els pares també comencen a preocupar-se de quin impacte tindrà en l'evolució dels infants, i no hi havia xerrada a les escoles que no sortís el tema de en quina mesura podia perjudicar als seus fills.

DIAPO 4

Tabla 1. Algunas fechas representativas en la evolución de los medios sociales.*

Medio social o plataforma	Año
Introducción de la imprenta por Johannes Gutenberg	1440
Publicación de <i>El ingenioso Hidalgo don Quijote de la Mancha</i>	1605
Primeras transmisiones regulares de radio para entretenimiento	1920
Primera emisión televisiva de la BBC	1927
Ordenador personal Olivetti (PC)	1962
Correo electrónico	1965
Facebook	2004
Teléfono inteligente	2007
WhatsApp	2009

S.Jiménez-Murcia y J Mª Farré, Adicción a las nuevas tecnologías (2015)

DIAPO 5

Gabriel Magalhães, escriptor portuguès diu que quan un nou mitjà neix, l'esclat del seu big bang genera un caos, una confusió, que sembla el dubte i el debat.

Gabriel Magalhaes, L'agonia del professor, LA VANGUARDIA, 27 setembre 2019

Les innovacions canvien l'ordre establert i ens enfronten a la incertesa, però si ens quedéssim amb les pors també ens perdríem totes les oportunitats i avenços que comporten les novetats.

DIAPO 6

Al llarg de la història, l'aparició de l'escriptura, la impremta, els ordinadors i internet han suposat profunds canvis en la subjectivitat humana

L'expansió de les noves tecnologies s'ha produït fa tot just unes dècades i ha arribat simultàniament a totes les cultures del planeta. La seva divulgació ha estat més ràpida i més extensa que cap tecnologia en la història de la humanitat. Tenint en compte que el foc tarda 450.000 anys en ser dominat per tota la humanitat i la impremta a pesar de 600 anys d'existència, encara no ha arribat a totes parts

La vida con las pantallas: Los inmigrantes digitales y las tecnologías de la información y la comunicación. Carme García Gomila. Temas de Psicoanálisis Núm 2 Julio 2011

DIAPO 7

I el més nou i sorprenent és que per primera vegada la transmissió del coneixement es realitza des de les generacions més joves a les més grans.

DIAPO 8

Ramón Riera en un article fa una relació entre l'evolució de les tecnologies i el desenvolupament de les nostres capacitats d'introspecció i empatia.

Planteja que els pobladors de les societats sense escriptura mostren una baixa capacitat d'introspecció.

Amb la invenció de la impremta, que ha possibilitat la lectura en solitari, augmenten les capacitats introspectives, i amb l'aparició de la novel·la romàntica augmenta la capacitat d'empatia del lector que s'identifica amb els personatges i això li possibilita una connexió íntima amb les emocions dels altres.

Amb l'aparició de la màquina de vapor i de la Revolució Industrial s'estimulen els valors seculars i racionals.

Finalment, en les societats electròniques disminueix la preocupació per la supervivència física, i s'observa com s'emfatitzen els denominats valors

d'auto expressió, en què la connexió intersubjectiva ('jo sento que tu sents el que jo sento') té una importància central.

Aquesta evolució dels valors té una enorme repercussió en les pràctiques psicoterapèutiques

DIAPO 9

També es pregunta si la quantitat d'hores que hem passat llegint novel·la romàntica han estimulat intensament les capacitats empàtiques i introspectives del nostre cervell, quins efectes tindrà en els cervells del futur l'impacte de les noves tecnologies en totes les seves formes?

De la impremta a Internet: tecnologies i evolució de la subjectivitat humana Ramon Riera Rev Intercanvis Num 30 Juny 2013

Ara per ara no tenim ni idea de com això marcarà les connexions sinàptiques dels cervells del futur, de la mateixa manera que fa 30 anys, no teníem ni idea de la enorme expansió que tindrien les patologies de l'atenció.

Com veiem, els canvis aporten molt però també angoixen i les N Tecnologies han significat, no només un canvi, si no un canvi de paradigma.

Això fa que les opinions, acostumin a estar força polaritzades.

Per ex

DIAPO 10

France: En una Llei aprovada a l'Agost 2018 es prohibeix el mòbil a les aules en la primària i secundària. Macron

Mesura per combatre el ciberassetjament o el cibersexisme a les aules (6)

La valoració que fan després d'un any (titular d'educació) es que ho consideren un èxit perquè consideren que:

Ha augmentat la qualitat de l'escolta i concentració a classe

Els estudiants llegeixen més

Ha disminuït el ciberbulling i l'accés a pornografia

A classe hi ha més tranquil·litat, no han de requisar mòbils ni es produeixen robatoris

La Vanguardia 08/06/2018

Altres països que prohibeixen el mòbil a les aules són:

Singapur, Puerto Rico.

A Nueva York ho van intentar però van retrocedir a l'any 2015

Motius: no es seguia igual a tots els coles, treure la prohibició per respectar les famílies i poder trucar als seus fills, discriminació

DIAPO 11

Catalunya 2019: S'implementa el Programa d'innovació pedagògica mòbils.edu: integrar el valor educatiu de les tecnologies a l'aula

DIAPO 12

(Usos pràctics del mòbil a l'aula

- fer ràdio i televisió amb dispositius mòbils per treballar la competència comunicativa
- el mòbil com a eina de recerca, exploració i creació artística
- el mòbil com laboratori per a projectes de ciència o ciutadania
- ludificació, classe inversa, enfocament STEAM o aprenentatge a distància

A través d'aquest pla també es farà **formació específica al professorat**, incorporant noves modalitats que potenciïn el treball en xarxa.)

LA MIRADA DELS PARES

Aquesta revolució tecnològica està immersa en els canvis socials i en els canvis que s'han produït en les famílies en el segle XXI.

La família tradicional s'ha anat transformant progressivament, i malgrat els canvis, segueix sent important ja que, en general, el desig d'estimar i cuidar a les criatures continua intacte sigui quina sigui la forma que adquireix la família: reconstituïdes, monoparentals, monomarentals, homoparentals, lesbomarentals, mares de lloguer, adopcions, acolliments.

La decadència del sistema patriarcal ens ha portat a altres formes de formar famílies, formes que no parteixen de principis autoritaris, però que, en alguns aspectes s'han de reinventar per aconseguir una solidesa, una manera de cuidar als fills que abans ja venia més determinada (la mare que ha tingut el fill sola, les dues mares lesbianes, el fill de famílies reconstituïdes amb diferents referents masculins o femenins...)

En les famílies tradicionals, el fills, i quan més endarrere ens situem, parlem de més fills, eren el resultat natural de la parella.

Actualment, amb tots els canvis esmentats, els diferents tipus de família, a vegades, seguint la idea de Ubieto i altres en el llibre citat, s'organitzarien en torn del fill. El fill seria com un objecte preciós, molt desitjat, molt investit, que faria de nus, però altres vegades, el fill queda desdibuixat en mig de famílies reconstituïdes, en mig de fills d'altres pares i mares (solitud).

També volia citar un altra frase del llibre:

DIAPO 13

«La sociedad ha perdido la confianza en la figura del padre, en mayúsculas, en la idea del personaje al que todos suponíamos potencia, poder y saber, para dársela a los gadgets tecnológicos».

I un altra frase d'una entrevista de la presentació del llibre:

DIAPO 14

“Hemos pasado de mirar al Padre –como referencia y/o lugar de mando- a mirar al iPad, el nuevo mando. Donde antes el saber se ligaba a la tradición y a la jerarquía, ahora cada uno lo lleva en el bolsillo y se construye más horizontalmente. No es que los padres hayan desaparecido, pero se han desvanecido, eclipsado ante el fogonazo del brillo de esos gadgets que nos hipnotizan y nos invitan a gozar, menos en familia y más en un régimen de unos solos.”

En aquest context, on s'entrelliga la situació social-familiar canviant i la complexitat de les noves tecnologies, els adults, immigrants digitals, sovint es veuen sobrepassats movent-se entre ser molt normatius o en actitud de deixar fer.

En un article publicat a la Vanguardia que es titula El mòbil: un intrús en la criança, Carina Farreras, també en aquesta línia, comenta que els pares no estan sols davant la criança, que hi ha un nou competidor, el mòbil, que fa timbalejar l'educació convencional.

Els pares donen un telèfon als nens per estar comunicats quan comencen a ser una mica autònoms, pel trajecte de casa al cole, per si passa alguna cosa. Senten que el carrer és el lloc del risc i la casa el refugi, però no tenen en compte, seguint a l'autora, que al sofà tovet de la sala d'estar, masses vegades es queden sols, connectats amb la immensitat virtual, amb els seus riscos.

L'autora també ho veia com un exemple de metàfora de com es crien els fills avui més enllà de l'ús de les tecnologies, i ressaltava la sobreprotecció i la solitud.

Los Nuevos retos de las familias. Móvil: un intruso en la criança. Carina Farreras. La Vanguardia, Octubre 2017

Com i quan s'ha de posar a l'infant en contacte amb les tecnologies?

Hi ha veus que diuen que de cap manera hauríem de posar als nadons i infants petits en contacte amb les tecnologies, que pot produir danys al seu cervell en formació.

Altres veus afirmen que no està demostrat que el contacte del nadó amb les tecnologies produeixin danys i que hem de tenir en compte que els infants ja neixen a l'era digital i que és un món en el que habitualment ja està immersa tota la família. Els petits ja els veuen als pares amb el mòbil i la seva curiositat natural fa que vulguin treure el cap a les pantalles...

En general però, els autors que he consultat, consideren que, els nens petis quan menys contacte tinguin amb les pantalles millor i que, quan hi comencin a tenir contacte, els adults hem d'acompanyar, dosificar i supervisar sempre en funció de l'edat.

Sovint tots veiem famílies que per distreure, calmar al bebè, tenir una estona de tranquil·litat, utilitzen el telèfon mòbil o la tableta. L'infant queda absort i captivat en la profusió d'imatges, sons i colors.

Darrera la pantalla, el bebè, el nen petit, perd la possibilitat de retrobar aquesta veu coneguda, aquests braços afectuosos que l'han ajudat moltes vegades a sentir-se millor, a calmar-se, i si en lloc dels braços quan el bebè està intranquil, li oferim pantalles amb moviment, sons i colors, l'infant s'hiperactiva i pot acabar sentint-se emocionalment sol.

Cada vegada és més freqüent que les famílies facilitin les pantalles als nens quan van al restaurant, a la sala d'espera del metge i a qualsevol lloc que hagin d'esperar. D'aquesta manera no facilitem l'ensenyar a tolerar l'espera, parlant, interactuant, fent córrer el cotxe de l'un a l'altra, mirant contes, mirant-se, si no que l'exposem a una sobreexcitació sensorial que l'acaba enganxant, en necessita més, com deia abans, l'hiperactiva, l'acció guanya sobre la paraula, sobre la reflexió. El nen davant la intranquil·litat, l'avorriment, buscarà acció.

En una entrevista publicada a Temas de psicoanàlisis es pregunta a Francisco Mora per les conseqüències que pot tenir sobre el nostre cervell i a nivell social l'ús massiu de les noves tecnologies.

DIAPO 15

Considera que abans dels 8-9 anys un infant no hauria d'utilitzar tabletetes ni tenir smartphones, ni internet i menys abans del 3-4 anys. Pensa que el món que construeix l'infant en aquests primers anys ha de ser extret directament de la "realitat perceptiva, motora i emocional del món". Ha de ser polisensorial, i amb activitat motora constant i empàtica en contacte directe amb les persones, no amb màquines substitutòries que deformen aquesta realitat del món.

Entrevista a Francisco Mora. Temas de Psicoanàlisis Núm 18 Julio 2019

Durant els tres primers anys de vida dels nens es creen al voltant de 1000 noves connexions neuronals cada segon al seu cervell, les neurones mirall, que s'estimulen per la interacció amb els pares com a factor principal. Les neurones mirall tenen un paper important dins les capacitats cognitives lligades a la vida social, com l'empatia, la imitació.

Els nadons aprenen a parlar però també a reconèixer emocions i a llegir expressions facials. La manca d'atenció dels pares per una excessiva **dependència del mòbil** pot representar una **manca d'estimulació** en els nadons amb els conseqüents problemes de desenvolupament.

Què passa quan exposem en excés a les pantalles als nens petits?

Per Francisco Mora, un excés de pantalles incidiria en que els nens fossin més impulsius, amb menys tolerància a la frustració, més propensos a l'agressivitat quan no obtenen plaer i recompenses immediates. També tindrien més problemes per focalitzar l'atenció.

Luis Raimundo Guerra Cid també considera que un abús de pantalles dificulta la mentalització, la capacitat d'introspecció, l'empatia i l'autoregulació dels comportaments impulsius en detriment de la reflexió.

Guerra Cid, L.R. (2017) ¿Por qué la virtualización de la realidad puede generar fallas en la mentalización y el narcisismo? Clínica e Investigación Relacional, 11 (1): 101-109

El nen necessita paraules que el calmin, necessita que l'ajudin a esperar, a pensar...

La ment del nen es construeix en contacte amb les altres ments.

DIAPO 16

Al principi el futur no existeix, el bebè té gana, uns passos s'apropen, un olor, un contacte, la veu i el sabor dols...Mica a mica els passos i l'olor anuncien el dols, l'anunci és el futur. El nen aprèn que primer és una cosa i després l'altra, la tranquil·litat de les rutines ajuden al nen a no desesperar-se. La presència contenidora de la "mare" dona sentit a l'espera del bebè. L'infant surt del present i entra en el temps com un conjunt d'impressions sensorials. Més endavant, els hàbits i les rutines seguiran introduint l'avui i el demà.

Primeras pinceladas. Los niños caminan hacia el futuro. Elena Fieschi. Temas de Psicoanálisis Núm 1 Enero 2011

Aquestes paraules les descriu Elena Fieschi ⁽¹²⁾ en un bonic article sobre com els nadons construeixen el futur, com a través de sensacions del present que s'encadenen, presència, absència...aprenen l'espera, la noció de futur, la diferencia entre ells i els altres, certa dosi de tolerància a la frustració. També l'esperança del retrobament, quan es té l'experiència d'una mare que ha estat present i mica a mica ho està en el seu interior

Con diu Winnicott, per al desenvolupament del self autèntic i construcció de la pròpia identitat és necessari sentint-se acompanyat i segur amb les persones significatives que s'han interioritzat, això és el que facilita la capacitat d'estar a soles.

En aquest sentit la immediatesa, els objectes no facilitaran viure l'experiència de la presència de l'altra internament.

Ajudem al desenvolupament adequat del nen petit? Ajudem a que aprengui a esperar?

Avui es parla de la criança respectuosa, criança positiva, que està molt bé, però a vegades, veiem pares que segueixen alletant el bebè als 4 anys perquè encara demana pit, que segueix el collit als 6 anys perquè no vol dormir sol. Pares que volen criar bé als seus fills, però que els hi costa, els hi costa observar la seva necessitat de creixement, de separació i ajudar-los a tolerar petites dosis de frustració.

A vegades no poden dir que no per por a que el nen es senti rebutjat o per por a traumatitzar-lo, o altres pors, perquè moltes vegades projectem en el fill el fill que hauríem desitjat ser, i en el ser pares, els pares que hauríem desitjat tenir.

El lloc de la parentalitat en els processos d'organització i de desorganització psíquica del fill
Francisco Palacio Espasa

Es important l'interjoc entre les demandes del nen i les respostes dels pares. Els nens, de per sí sempre demanarien, i quan se'ls diu que no, apareix la frustració. Alguns la toleren millor i altres insisteixen cridant, plorant, pegant i fent tot el que tenen a l'abast.

Entendre que tot no pot ser, requereix aprenentatge, temps i actitud contenidora per part dels adults. També ser conscients de que sovint els nens fan demandes que van més enllà de l'objecte concret i en aquest sentit, és important saber escoltar i interpretar aquesta demanda, donar-li un lloc, però també no fer massa cas quan el nen no para de repetir-la infinitament i tractar de distreure'l amb altres coses. Mica a mica, el nen aprendrà que no tota demanda pot ser satisfeta.

En aquest context relacional, estan les xarxes, tan pels pares, com pels fills. Moltes vegades són els pares els que, enganxats al mòbil, no dediquen prou temps a parlar amb els fills, no els estimulen suficient quan són petits

DIAPO 17, 18 I 19

Mare, deixa el mòbil!! Publicado por: ampajocdelabola 07/10/2014

El mòbil també ha canviat la forma com ens relacionem amb els nostres fills també quan són una mica més grans. Qui no ha presenciat o viscut aquesta escena?: **família** dinant en un restaurant, els **pares** absorts cadascú amb el seu **mòbil** sense estar massa atents als seus **fills**?

Quan seria adequat donar un mòbil als fills?

En general, la majoria de persones que han estudiat el tema, consideren que la edat recomanable seria al voltant dels 12-13 anys que es quan comencen a fer petits desplaçaments sols, però sempre hem de tenir en compte, a més de l'edat, la capacitat que mostri per utilitzar-lo bé, i pensar que cada nen té el seu desenvolupament.

És important posar l'infant poc a poc en contacte amb el mòbil, començant per algunes funcions (jocs, trucades...) de manera acordada dins la família. També acotar el temps d'utilització, i aquí sí que és important veure quina utilització en fan els pares, ja que no poden demanar que els fills no tinguin el mòbil a la taula si ells li tenen.

També és important parlar molt amb ells d'una bona utilització (respectar privacitat, intimitat, no ciberbulling, ni sexting, ni grooming...), però això ja seria per la taula d'adolescència

Ha canviat la manera de jugar dels nostres infants? La preocupació dels pares pels videojocs

Ja sabem que gràcies al joc, els infants desenvolupen la imaginació, la capacitat creativa... Mentre juguen, experimenten de manera segura, aprenen sobre tot el que els envolta, resolen conflictes, proven nous desafiaments i conductes, s'adapten a noves situacions... En definitiva, el joc és la seva manera d'aprendre.

Llavors ens preguntem: Les tecnologies han canviat la manera de jugar dels nens petits?, i quan es fan més grans? Pensant en la franja dels 0 als 11 anys

Jo diria que, en part, els infants, i més els petits, juguen als jocs de sempre, jocs que també han anat evolucionant, com el lloc de jugar, que abans era més al carrer. Però aquests darrers anys, les tecnologies han ampliat les possibilitats de joc i això, ha aportat riquesa i noves possibilitats, però també els seus riscos, sempre en funció de com s'utilitzen

Em va cridar l'atenció un article de la Vanguardia que també recullen el llibre que es titula:

DIAPO 20

Ni médicos ni policías: ¿hoy los niños juegan a ser youtubers?

En l'article plantegen que els nens ja no juguen a botigues o a metges, juguen a ser youtubers i reproduïxen durant el seu joc amb joguines els continguts que veuen en els vídeos de Internet .

Al menos eso es lo que cuentan el 67% de las más de seiscientas familias con niños de entre cero y doce años entrevistadas por el Instituto Tecnológico de Producto Infantil y Ocio (Aiju) para elaborar su Guía de Juegos y Juguetes 2018-2019, centrada en esta ocasión en los nuevos lugares, materiales y contenidos de juego.

El 21% dels menors de 0 a 3 anys accedeixen a internet a diari, sobretot a youtube

El percentatge creix fins al 60% fins als 10-12 anys

Comenten que el mòbil i la tableta són la segona activitat lúdica més freqüent i un 58% de pares considera poc o gens adequat el contingut de youtube que miren els seus fills, malgrat deixen que hi accedeixin. També comenten que els pediatres recomanen que els menors de 2 anys no utilitzin les pantalles i els nens entre 2 i 5 anys no s'hi exposin més de ½ hora diària.

A España existeixen uns 1300 canals de youtube dirigits al públic infantil que generen 5,6 billons de reproduccions al mes.

Veïem Youtube de cançons infantils, de dibuixos, de manualitats, d'experiments, de cuina: expcaseros kids,

DIAPO 21

El negocio de los niños YouTubers,

Ex al CSMIJ nens juguen a que són YouTubers, i juguen a explicar videojocs, a explicar plats de cuina, manualitats.

També algunes nenes al voltant dels 10-11 anys volen ser Influencers i insisteixen als pares per penjar fotos a Instagram

Estem dins la cultura de la imatge i a vegades són els pares qui pengen gravacions de YouTuber dels seus fills, ballant, cantant, explicant alguna cosa, sovint amb imatges molt sexualitzades.

I també tenim la indústria dels nens YouTubers

També es digitalitzen alguns jocs de sempre. S'incorporen algorismes que poden facilitar la interacció dels nens amb les joguines. En aquests jocs, el jugador queda una mica esborrat mentre juga, ja que l'intercanvi del joc està en certa manera predeterminat, i aquí ens preguntem què passa amb la creativitat i imaginació de l'infant.

Ex Hello Barbie que contesta quan li parles.

Altres jocs, com Shpero que uneix la tecnologia amb objectes reals: és una pilota controlada per una aplicació mòbil amb què poden jugar petits, grans, i fins i tot mascotes.

Chromville és una aplicació que converteix dibuixos plans en animacions 3D amb l'ajuda de tauletes. Per fer-lo servir pots imprimir-te un dels dibuixos que ofereixen a la web. El nen ha de pintar lliurement el dibuix imprès i després capturar-lo amb la càmera de la tauleta o el mòbil, amb el que els dibuixos cobren vida i es poden veure en una animació, o fins i tot s'hi pot jugar.

I moltíssims jocs més...

DIAPO 23, 24 I 25

La preocupació dels pares pels videojocs

Un dels grups de pares que vaig portar al CSMIJ sobre noves tecnologies es va acabar dient el Grup Fornite perquè era la preocupació principal dels pares, i encara que no era el propòsit, cada sessió acabaven parlant del joc

Pels pares estaven molt preocupats, però els Videojocs, si s'utilitzen amb la moderació adequada a l'edat, amb acompanyament i supervisió dels pares, aporten moltes coses positives: Milloren la capacitat resolutiva, ajuden a prendre decisions, a plantejar hipòtesis, a elaborar estratègies. Fan que s'adquireixi més rapidesa en els actes reflexes, que s'estimuli la lògica i l'agudesia visual, ajuden a desenvolupar la orientació espacial, la coordinació visomotora, ajuden a promoure el raonament, la memòria, el desenvolupament de xarxes neuronals.

També contribueixen a millorar l'autoestima ja que les xarxes premien i estimulen, no castiguen.

Però...tenen un gran potencial addictiu, estan fets perquè t'enganxin!!

Per això és important la presència dels pares, l'acompanyament quan són petits, triar jocs adequats a la seva edat en els que no hi hagi continguts violents ni sexualitzats.

Als pares del grup sempre els hi deia que juguessin algun dia amb els seus fills, que coneguessin els jocs.

Si són en línia, és més complicat el límit temporal, per això és important que els pares els coneguin i puguin adequar els límits

I sobretot és important diversificar les activitats lúdiques, sortides a la natura, aprendre un instrument digital, anar a un esplai o CAU, jugar amb els fills als jocs que hem jugat sempre en funció de l'edat.

També m'he trobat al CSMIJ i és una pena, que molts nens i nenes, quan acabaven els deures, si no podien accedir a les pantalles, no sabien què fer, s'avorrien...

Internet absorbeix molta energia, és una tecnologia molt addictiva i s'ha de trobar el fre.

També afavoreix el sedentarisme i és important que els pares ho tinguin en compte i afavoreixin l'esport

No hi ha distància suficient per veure els efectes, però jo pensaria que si les tecnologies s'utilitzen de manera adequada a l'edat, es diversifiquen les activitats lúdiques, els infants segueixen jugant com han anat fent sempre, i es manté un temps de qualitat pares-fills, les noves tecnologies, amb totes les seves possibilitats, poden enriquir el joc del nen.

Les tecnologies milloren l'aprenentatge del nen?

Què suposen les noves Tecnologies per l'aprenentatge dels nostres fills?

Francisco Mora en els seus múltiples articles i vídeos, considera que el professor mai hauria de ser substituït per les noves tecnologies per què a l'escola, el mestre, més que ensenyar les emocions, ha d'ensenyar amb emoció, amb humanitat i fomentar la curiositat i això mai ho podrà fer Internet. El mestre seria com "la joia de la corona". El mestre convida a la reflexió, anima, inculca curiositat, mentre que Internet és ràpid, i no requereix ni exigeix el mateix esforç. La polisensibilitat de la realitat només l'encarna el professor.

És important la presència, el vincle que s'estableix cos a cos

També ho deia J.R. Ubieta en una entrevista a propòsit de la presentació del llibre:

Ressaltava la importància de la presència, ja que ensenyar, no es tracta només d'adquirir informació, coneixements, si no dels valors que transmet el mestre, la responsabilitat, el compromís, la solidaritat, que són temes centrals en l'educació i que només es pot transmetre a través del vincle de persona a persona. Les tecnologies poden ser perilloses quan es pensa en substituir la persona per un dispositiu governat per un algoritme.

Kansas: programa Sumit per què no hi hagi professors si no pantalles i nens

Per altra banda, les noves Tecnologies, fent un ús adequat, ens aporten moltíssimes possibilitats:

-Inmediatesa en l'accés i recepció d'informació:

Només fent un clic a qualsevol dels servidors especialitzats podem tenir accés de forma immediata a molta més informació de la que es podria adquirir any rere any consultant llibres a les biblioteques

-Disponibilitat de molta informació i de molts coneixements de forma democràtica, tothom hi pot accedir.

Però, a l'hora de com processem aquesta informació ens trobaríem amb posicions força polaritzades

Entre els que valoren que aprendre a desenvolupar varies tasques a l'hora i tenir la capacitat per seleccionar una informació determinada entre una gran quantitat de dades seria positiu perquè mantindria els nens actius, els ajudaria a discriminar i desenvoluparien capacitat d'abstracció i els que consideren que tanta facilitat per saltar d'un link a un altre els converteix en lectors superficials, que no precisen aprofundir ni analitzar i que l'exposició continuada a tanta informació online disminueix la capacitat de concentració i la memòria de treball i disminuint l'habilitat per aprendre i pensar.

També consideren que ara ens expresseu pitjor perquè a les xarxes el llenguatge és més directe, breu, informal, ple d'abreviatures i emoticons

Risc de confondre "informació" amb "coneixement". Diferent acumular dades que llegir texts amb pensament crític. Risc d'aproximació externa sense profunditat (saber de tot sense conèixer de res). Sobrevaloració d'estar al dia.

Les N Tecnologies suposen tants canvis en el terreny de l'aprenentatge que encara falta perspectiva temporal, veure els resultats d'estudis i iniciatives per valorar els efectes. Però, en conjunt tenim unes possibilitats immenses, com mai ens hauríem imaginat i es tractaria d'educar per a l'aprenentatge i pel pensament crític sempre fent un bon ús de les tecnologies.

La mirada dels professionals

Quan en la consulta d'un infant els pares ens manifesten la seva preocupació per les pantalles, haurem de preguntar-nos què busca a les pantalles. És un nen tímid, introvertit, amb pocs amics i les pantalles li serveixen per relacionar-se?

Està masses vegades sol i necessita les pantalles com una manera d'acompanyar-se, d'omplir el buit?

O més aviat és un nen més grandet que necessita mostrar-se, validar-se a través dels likes?

Pateix fracàs escolar i els avenços dels videojocs el fan sentir més competent?

Què busca? Què li agrada?

Hauríem de tractar de que els pares comencessin pel diàleg i l'observació del fill en el seu context, que fessin un espai per tractar d'entendre com es sent.

Arribar a acords, i posar límits en funció de la idea del que pensem que no hem de permetre..

També preguntarem com utilitzen les xarxes a la família ja que ells també són models pels seus fills.

Actualment, per tot el que suposen les xarxes, es un tema que acostumem a incloure a la Història Clínica.

Internet, també ens és d'ajuda en els tractaments, ens permet fer visites on line amb pares que no seria possible veure'ls d'un altra manera.

Les xarxes també han irromput a les sessions amb nens, els nens ens volen ensenyar jocs, cançons, fotos i tot això ens porta a anar més enllà de la clàssica caixa de joc.

Els grups, grups de pares, de nens són un recurs molt útil.

I així com per aprendre és molt important el contacte cara a cara mestre alumne, també en les teràpies és imprescindible. Esperem que el terapeuta virtual Woebot no acabi substituint al terapeuta presencial, acollidor i empàtic.

DIAP 26

Conclusions

- Les Tecnologies aporten una gran riquesa als nostres infants, sempre que ensenyem a utilitzar-les bé.
- També tenen els seus riscos, que hem de conèixer i estar atents amb la nostra presència per evitar-los
- Els pares són models pels seus fills, pares hiperconnectats, que estan tot el dia davant les pantalles, no ajuden a assentar les bases perquè els fills des dels inicis limitin la seva connexió i tampoc ajuden a escoltar, potenciar el diàleg, el joc i estones de qualitat
- Introduir les pantalles de forma dosificada, acompanyada i supervisada regulant la utilització de les pantalles des de la infància i en funció de l'edat del nen
- No deixar sols als nens davant les xarxes, acompanyar-los, conèixer el que els hi agrada, comprar jocs adequats a la seva edat, opinar, limitar o prohibir si observem que accedeixen a continguts inadequats.
- Ajudar-los a que facin una bona utilització de les xarxes: informació dels perills, cura de la intimitat, no al ciberbulling, al sexting, grooming...
- Potenciar activitats sense pantalles: jugar amb el nen, contes, sortides a l'aire lliure, esports, activitats artístiques (música, pintura...), apuntar-los a un esplai, a un CAU
- Hi ha apps de control parental, però la millor app, es el control dels pares amb la seva presència (Ubieto, entrevista 12/11/2019) ABC
- Falta encara distància temporal i estudis per poder valorar tots els immensos canvis que suposen les Noves Tecnologies.

DIAP 27

X

BIBLIOGRAFIA

- “Francia prohibirá los telefonos móviles en la escuela a partir del próximo curso” La Vanguardia 08/06/2018
- De la impremta a Internet: tecnologies i evolució de la subjectivitat humana Ramon Riera Rev Intercanvis Num 30 Juny 2013
- La vida con las pantallas: Los inmigrantes digitales y las tecnologías de la información y la comunicación. Carme García Gomila. Temas de Psicoanálisis Núm 2 Julio 2011
- S.Jiménez-Murcia y J Mª Farré, Adicción a las nuevas tecnologías (2015)
- Gabriel Magalhaes, L’agonia del professor, LA VANGUARDIA, 27 setembre 2019
- Royo, R. Pantalles: el malestar a la cultura de la imatge “Reformatear la ment” (2011) IX Debats de la SEP
- Del padre al ipod. Familias y redes en la era digital José Ramón Ubieto i altres (2019) Ned ediciones
- Los jovenes quieren sexo, no relaciones Albert Molins LA VANGUARDIA 10 marzo 2019
- Los Nuevos retos de las famílies. Móvil: un intruso en la criança. Carina Farreras. La Vanguardia, Octubre 2017
- Primeras pinceladas. Los ninos caminan hacia el futuro. Elena Fieschi. Temas de Psicoanálisis Núm 1 Enero 2011
- El lloc de la parentalitat en els processos d'organització i de desorganització psíquica del fill. Francisco Palacio Espasa. Revista Catalana de Psicoanàlisi, Vol. XXIX/I
- “Ni médicos ni policias. Hoy los ninos juegan a ser YouTubers?”, La Vanguardia, 14 novembre 2018
- J Ramón Ubieto, entrevista 12/11/2019 ABC
- Los Nuevos retos de las famílies. Móvil: un intruso en la criança. Carina Farreras. La Vanguardia, Octubre 2017
- Comunicar-se-Relacionar-se: ¿Noves formes? ¿Vells continguts? Montserrat Guardia Temas de Psicoanálisis Núm 2 Julio 2011
- Entrevista a Francisco Mora. Temas de Psicoanàlisi Núm 18 Julio 2019
- Mare, deixa el mòbil!! Publicado por: [ampajocdelabola](#) 07/10/2014

Annex

L'àmbit CTEM o STEM engloba les àrees disciplinars de les Ciències, la Tecnologia, l'Enginyeria i la Matemàtica. La perspectiva d'integrar i reforçar l'ensenyament de les

àrees científic-tecnològiques es considera una eina crucial per dos motius. D'una banda, enriquir la cultura científic-tecnològica i dotar de pensament crític als nostres estudiants, ciutadans presents i futurs, en un món on la ciència i la tecnologia cada vegada tenen més impacte en les seves vides i el seu entorn. En segon lloc, possibilitar la formació de professionals d'aquest àmbit més diversos (equitat), de més qualitat (competència), amb més valors (ètica) i en més quantitat (interès i vocacions), per aconseguir els reptes que com a societat afrontem.

Classe inversa

És un sistema segons el qual els estudiants aprenen nous continguts per mitjà de les TIC normalment fora de l'aula, per després realitzar activitats de caràcter pràctic, de reforç o més individualitzades tutoritzades per un professor dins l'aula.^[3] Aquesta modalitat d'aprenentatge es pot combinar amb l'ensenyament semipresencial o mixt o B-learning (en anglès, *blended learning*), que utilitza el millor d'ambdós estils.

Ludificació

Las formaciones convencionales ya no están de moda, son serias y aburridas. Aumenta la productividad y la felicidad de tus empleados a través de los juegos. Cambio de conductas. Empleados satisfechos. Potencia la motivación. Mejora el aprendizaje.

Núria Tomàs Bonet

Psicòloga Especialista en Psicologia Clínica. Psicoterapeuta Didacta de l'ACPP. Membre de la FEAP.

Psicòloga del Centre de Salut Mental Infantil Juvenil (CSMIJ) del Centre d'Orientació Sanitària Ferran Salsas des de 1981 a 2019.